

Kwart van de gestopte 50-plussers wil weer een baan

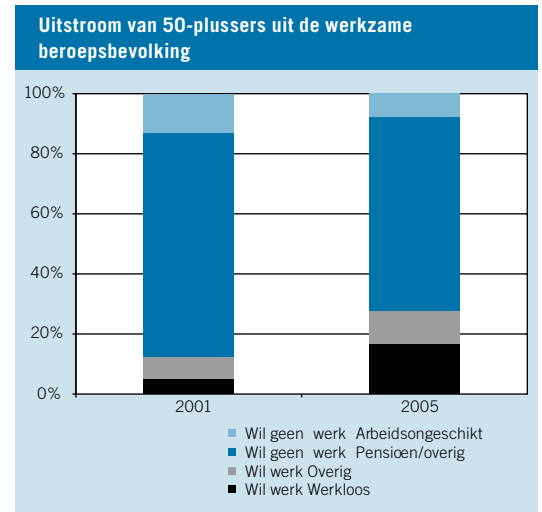
Van de 50-plussers in 2005 hebben er 140 duizend – al dan niet vrijwillig – in het voorafgaande jaar hun betaalde baan verlaten. Dit was bijna vijf procent van de werkzame beroepsbevolking van deze leeftijdsgroep. De helft van deze uitstromers stopte definitief met werken en ging met (vervroegd) pensioen. Ruim een kwart wilde wel weer aan de slag. In 2001 ging het nog om twaalf procent van de uitstroom. Deze toename van het aantal werkwilligen weerspiegelt de groei van de werkloosheid in deze periode. Was in 2001 2,5 procent van de 50-plussers werkloos, in 2005 was dit 5,5 procent.

Van de uitgestroomde 50–54-jarigen gaf in 2005 bijna drie kwart aan weer minstens twaalf uur per week te willen werken. In 2001 was dit nog één op de drie. Ook onder de uitstroom van 55–59-jarigen groeide het aantal personen dat weer aan de slag wilde. In 2001 wilde iets minder dan één op de zeven 55–59-jarigen weer aan het werk, vijf jaar later was dit één op de vijf. Van de 60-plussers wilde nauwelijks nog iemand aan de slag. In 2005 gaf één op de twintig uitgestroomde 60-plussers aan weer een baan te willen.

Voor de uitgestroomde 55–59-jarigen is vervroegd pensioen de meest genoemde reden om te stoppen met werken. Van de 60–64-jarigen noemde drie kwart pensioen als reden om met werken te stoppen.

De gemiddelde leeftijd van de mannen die zijn uitgestroomd was 59 jaar. De gemiddelde leeftijd van de uitgestroomde vrouwen was 57 jaar. Als het om (ver-

vroegde) pensionering gaat was er echter nauwelijks verschil tussen mannen en vrouwen. Voor beide lag de gemiddelde leeftijd bij pensionering op iets onder 61 jaar.

Monetaire Zaken

Gezinnen voor 431 miljard euro in het krijt

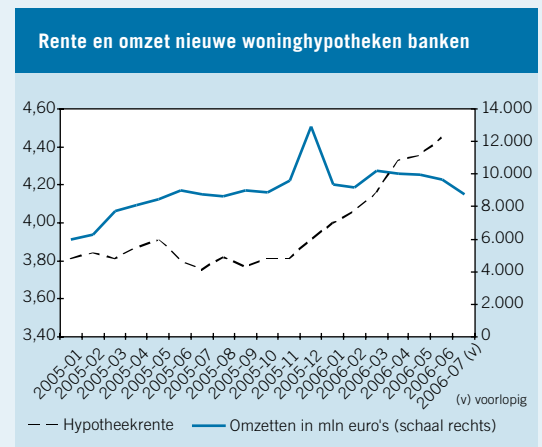
Gezinnen kunnen lenen voor diverse doeleinden, zoals een huis, een auto of een studie. In totaal hebben zij bij banken hiervoor 431 miljard euro opgenomen. Het merendeel betreft woninghypotheken (385 miljard euro). In de grafiek is te zien hoe de maandelijkse omzetten van nieuwe hypotheken sinds begin 2005 zijn gegroeid. Verstreken de banken aan het begin van vorig jaar circa zeven miljard euro per maand, in maart 2006 was dat al ruim tien miljard euro. In de traditioneel drukke decembermaand werd zelfs een piek van bijna dertien miljard euro genoteerd: veel huizenbezitters willen graag hun nieuwe contract binnen het kalenderjaar afronden.

Sinds het eerste kwartaal van 2006 lijkt de groei in nieuwe bij banken afgesloten hypotheken af te vlakken (zie grafiek). Volgens voorlopige cijfers namen de nieuwe contracten in juli toe met 8,7 miljard euro. Hoewel dit nog steeds een respectabel bedrag is, is dit de laagste omzet sinds medio 2005. De gestegen hypotheekrente is hier debet aan. Binnen de diverse looptijdsegmenten van nieuwe hypotheekcontracten blijken vooral de variabele en kortlopende leningen in volumegroei te zijn afgenomen, omdat de kortere looptijden sterker in tarief zijn gestegen dan de wat langere. Daardoor werd het voor huiseigenaren minder voordelig om hun bestaande leningen over te sluiten tegen een lagere rente. Openbaar gemaakte informatie van diverse banken wijst er ook op dat het aantal oversluitingen, mede om deze reden, is afgenomen.

Voorts lenen huishoudens ook voor een studie of nemen effectenkrediet op. In totaal hebben zij hiervoor 21,5 miljard euro geleend bij banken. De omzet van nieuwe leningen op dit gebied is tamelijk constant en beweegt zich rond de 1,1 miljard euro per maand.

Volgens voorlopige cijfers blijft de vraag naar nieuw consumptief krediet stabiel. Bankens verstrekken sinds begin 2006 tussen de 200 miljoen en 250 miljoen euro nieuw krediet per maand. Deze nieuwe contracten hebben hoofdzakelijk

DIRK VAN DER WAL (DIVISIE STATISTIEK & INFORMATIE DNB)

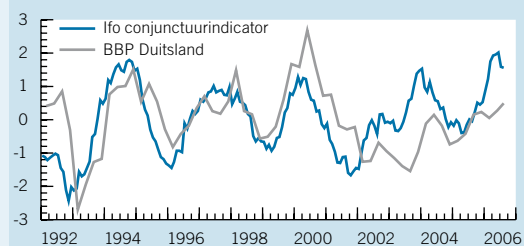

de vorm van leningen met een variabele rente of leningen met een vaste rentelooptijd tot een jaar. Inclusief ruim 10 miljard euro roodstand en krediet via creditcards hebben banken in totaal 24 miljard euro bij huishoudens uitstaan (juli 2006). Daarmee steeg het uitstaande bedrag aan consumptief krediet met ruim één procent ten opzichte van een jaar geleden. De aantrekkelijke particuliere consumptie in diezelfde periode (+ drie procent) heeft zich tot dusver nog niet vertaald in een groeiende consumptieve kredietverlening door banken.

Duitse IFO illustreert gunstig klimaat

De Europese economische groei vertoont een duidelijke versnelling. Dit gaat ook niet aan Europa's grootste economie, Duitsland, voorbij. Lange tijd was Duitsland de zieke man van Europa, maar geleidelijk lijkt de economie zich te ontworstelen aan een jarenlang durende lethargie. Feitelijk voltrekt het herstelproces zich volgens het traditionele patroon. Eerst gaf de exportvraag, door een positieve ontwikkeling

Duitse Ifo indicator versus Duitse economische groei

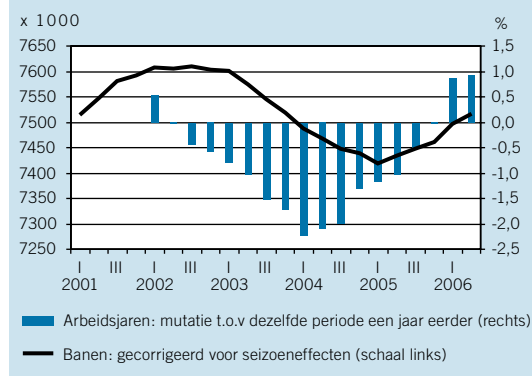

Cijfers zijn genormaliseerd met $[i=(x-gem)/stdev]$; i = het vierkwartaals-c.q. 12-maandsverschil van het logaritme van de oorspronkelijke BBP-cijfers c.q. Ifo-cijfers.

Financiële Markten

elders in de wereld (VS, China), de economie een impuls, dan volgde een herstel van de investeringen en als laatste, en gegeven het gewicht ook belangrijkste, schakel herstelt inmiddels de binnenlandse consumptie. Het economische herstel werd reeds aangekondigd door vertrouwensindicatoren, voor Duitsland de gezaghebbende indicator van het Ifo-instituut. De grafiek laat zien dat dit niet zozeer een vooruitblikkende indicator is, maar wel komen de gegevens eerder beschikbaar dan de 'harde' economische groeicijfers, en geven zo vroegtijdig een goede indicatie van de conjuncturele ontwikkeling. Opmerkelijk is echter wel de mate van optimisme onder de producenten. Sinds begin jaren negentig is dit vertrouwen niet zo sterk geweest. Opmerkelijk is tevens het achterblijven van de mate van economisch herstel bij dit optimisme. Als de conjunctuurindicator een leidraad zou zijn, dan zou de economische groei beduidend hoger moeten zijn, zoals dat in 2000 en 1998 en 1994 het geval was. Momenteel is de jaar-op-jaar-toename van het Duitse bbp circa twee procent, historisch (sinds de eenwording) slechts licht hoger dan gemiddeld. Dat zal de komende kwartalen wellicht nog iets aantrekken. Maar met een ongekend scherpe btw-verhoging van maar liefst drie procent in aantocht ligt een veel hogere groei voor komend jaar niet echt in de lijn der verwachting. Een andere verklaring voor het optimisme van ondernemers is dat zij bovengemiddeld profiteren van het economische herstel. Door een ongekend scherp saneringsbeleid in de afgelopen jaren zijn de bedrijfswinsten inmiddels tot zeer hoge niveaus opgelopen.

Banen en arbeidsjaren van werknemers

Bron: CBS

Werkgelegenheid groeit door in eerste helft van 2006

In het eerste halfjaar van 2006 is het aantal banen van werknemers, gecorrigeerd voor seizoensinvloeden, met 54 duizend toegenomen. De banengroei in de eerste helft van 2006 is daarmee bijna tweemaal zo groot als in de tweede helft van het jaar 2005. In die periode steeg het aantal banen van werknemers met 28 duizend.

Arbeidsmarkt

De werkgelegenheid nam na het eerste kwartaal van 2005 met 96 duizend banen toe. Aan deze banengroei ging een periode van tien kwartalen vooraf waarin het aantal banen onafgebroken daalde. Deze daling werd ingezet nadat in het derde kwartaal van 2002 het aantal banen een recordhoogte bereikte. Het banenverlies na deze periode tot en met het eerste kwartaal 2005 bedroeg 189 duizend. De helft van dit verlies is in de afgelopen vijf kwartalen weggewerkt. Indien het aantal banen wordt omgerekend naar voltijdbanen resulteert het aantal arbeidsjaren. In de eerste helft van 2006 groeide het aantal arbeidsjaren met 0,9 procent op jaarbasis. Deze groei blijft daarmee 0,2 procent achter bij de banengroei in de overeenkomstige periode. Oorzaak hiervan is het grote aandeel deeltijdbanen in bedrijfstakken met banengroei. Ook in voorgaande kwartalen is de ontwikkeling van het aantal arbeidsjaren achtergebleven bij de ontwikkeling van het aantal banen van werknemers. De zorg, die fungeerde als generator van veelal deeltijdbanen, compenseerde voor een deel de baanafname in bedrijfstakken die van oudsher bolwerken zijn van voltijders, zoals industrie en bouw. In het eerste kwartaal van 2001 waren 100 banen van werknemers omgerekend nog goed voor 78,0 arbeidsjaren. In het tweede kwartaal van 2006 staat deze ratio op 75,3.

De ontwikkeling van de werkgelegenheid in de eerste helft van 2006 past in het totaalbeeld van de arbeidsmarkt. De werkloosheid daalt en het aantal vacatures is hoog. Ook wordt minder vaak een beroep gedaan op een uitkering op grond van werkloosheid of bijstand. De CAO-loonstijging nam in de eerste helft van 2006 toe. Door lagere werkgeverslasten voor pensioen en arbeidsongeschiktheid daalden de sociale lasten, waardoor de loonkosten zich per saldo gematigd ontwikkelden.